

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ

Ю.О. Акімова, О.О. Гончарова, Н.С. Юрчак (УкрДУЗТ, Харків)

Висока професійна підготовка у вищій майбутнього працівника залізничного транспорту України передбачає наявність знань, умінь та навичок, які би дозволяли йому оперативно і якісно виконувати свої службові обов'язки. Проблема підвищення якості навчального процесу у вищих школах України на основі об'єктивного оцінювання знань набуває особливо важливого значення. Від наявності критеріїв оцінювання, методів і форм його проведення залежить рівень освіти, що надається.

За останні роки розвиток новітніх інформаційних технологій зробив актуальною проблему модернізації системи освіти. В нинішніх умовах прагнення підготувати конкурентоспроможних фахівців вимагає впровадження сучасних методик навчання. Однією з проблем, що потребує вдосконалення, є організація ефективного контролю знань студентів. Перевірка й оцінювання знань і умінь студентів – активний процес, що є важливою складовою процесу навчання, адже результат контролю – це показник співвідношення між поставленими цілями навчання і досягнутими результатами; це основа оцінки навчальних досягнень студентів, яка характеризує рівень оволодіння студентами знань, умінь і навичок згідно з вимогами навчальних програм. У процесі перевірки й оцінювання знань викладачі не лише фіксують фактичні знання, уміння студентів, а й впливають на результати і хід всього навчального процесу. Традиційне опитування вже не може задовольнити існуючі вимоги, тому сьогодні вагомий роль у перевірці знань займають тести.

Тестовий метод контролю останнім часом інтенсивно розвивається і поширюється в системі вищої освіти України. Він є уніфікованою, загально визнаною у світі формою контролю якості підготовки фахівців. Застосування такого контролю знань передбачає його високу технологічність, забезпечує об'єктивність оцінювання навчальних досягнень, яке доцільно поєднувати з суб'єктивним ставленням викладача до знань студента. Впровадження тестування навчальних досягнень дасть можливість забезпечити кожного студента інформацією щодо стану його навчальної підготовки, надати йому своєчасну допомогу в коригуванні ситуації відповідно до наявних потреб. Процес запровадження тестового контролю знань повинен бути поступовим, планомірним і вимагає певного системного підходу. Якщо він побудований методично правильно, то сприяє:

- своєчасному виявленню прогалин у знаннях;
- повторенню і систематизації матеріалу;
- встановленню рівня готовності до засвоєння нового матеріалу;
- формуванню вміння користуватися прийомами самоперевірки і самоконтролю;
- розвитку певної реакції надати вірну відповідь у стислий термін;
- надійному закріпленню матеріалу завдяки напруженій підготовці до тестування.

Отже, в рамках запровадження тестового контролю знань в УкрДУЗТ у якості експерименту було введено обов'язкове тестування по всіх дисциплінах і для усіх груп на факультеті управління процесами перевезень.

Перші висновки, які можна зробити по результатах такого суцільного тестування, є такими. Тести є корисними для підвищення дисципліни підготовки як слабких, так і сильних студентів, яким не вистачає досвіду зосередитись на найбільш ключових моментах відповідних розділів матеріалу, що викладається. І як наслідок, спроби вивчити все, не виділяючи головних моментів, іноді призводять до неочікуване низьких результатів саме у сильних студентів. Це сигнал викладачам ще чіткіше звертати увагу студентів на найбільш

важливі питання матеріалу. Взагалі, можна вважати, що саме ретельність слабких студентів у підготовці до тестів дає очікувані позитивні результати, хоча треба враховувати факт випадковості при угадуванні відповідей. І тому комп'ютерне тестування можна вважати важливою складовою учбового процесу, але тільки у сукупності з традиційними формами контролю студентів, які полягають у виконанні індивідуальних домашніх завдань та поточних контрольних робіт.

Введення тестового контролю можна вважати у деякій мірі поверненням до екзаменаційної форми перевірки знань студентів, яка витримала перевірку часом підготовки багатьох поколінь фахівців. Саме іспит примушує до напруження усіх складових пам'яті студентів, і сприяє тому, що знання, отримані на протязі семестру, засвоювались більш надійно. Окремо можна підкреслити спрощення процедури здачі іспитів за допомогою тестування, оскільки студентів перед'являються результати, які відбиваються балами, зафіксованими протоколами. Це дає змогу позбавитись суб'єктивізму до самооцінки деяких студентів. Але треба зазначити, що модульна система, яка ґрунтується на накопичуванні поточних балів на протязі модульного відрізка семестру, поєднує систематизованість поточного стабільного навчання з необхідністю закріплення знань під час тестового контролю. У нашій системі оцінювання балами поточної успішності студентів і комп'ютерного тестування бали розподіляються як 60-40 при 100-бальній системі. База кожного тематичного питання повинна складатися не менш як 10 прикладів. Лінійка відповідей не менш, ніж 4 з подальшим поширенням як бази прикладів, так можливих відповідей, щоб знизити ймовірність угадування.

Комп'ютерний тестовий контроль успішності навчальних досягнень є перспективним напрямом розвитку освітнього середовища, що швидко вдосконалюється. Він здатен забезпечити стандартизованість, об'єктивність, точність перевірочних результатів навчання. Одночасно варто зазначити, що тести – далеко не єдина форма контролю знань, яка повинна застосовуватися. Однак сполучення можливостей комп'ютерних технологій і переваг тестування викликає підвищений інтерес до розробки тестів.

На нашу думку, тестовий контроль знань має певні очевидні переваги, які за умови оптимальної доцільності забезпечують можливість підвищення якості навчального процесу:

- комп'ютерне тестування дає можливість забезпечити рівні умови, виключає психологічні бар'єри та недоліки усного спілкування студента і викладача;
- легкість виявлення та оцінки результатів, використання показників, які піддаються якісному та кількісному вимірюванню;
- об'єктивність, тобто визначення під час перевірки не випадкових, а закономірних результатів;
- сучасні інформаційні комп'ютерні системи здатні забезпечити оперативну обробку тестових завдань, що суттєво економить час, який витрачався викладачем на рутинну перевірку одержаних результатів.

І взагалі, навчальний процес як складна багатогранна система здійснюється тільки при надійній діагностиці рівня знань студентів у вигляді зворотного зв'язку – через контроль за ходом і результатами навчального процесу. Саме такий зворотний зв'язок здатні забезпечити тести. Тестування, як один із методів контролю є зручним, надійним, оперативним і об'єктивним. Але, на нашу думку, є й певні недоліки, через які тестування не можна застосовувати як єдиний та ідеальний метод об'єктивного діагностування знань і вмінь. У навчальному процесі тестування обов'язково має поєднуватися з іншими формами і методами контролю.